

Håfjell beitelag v/Frank Arntsen

8540 BALLANGEN

Trondheim, 30.03.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/5701

Saksbehandler:
Anders Braa

Avslag på søknad om forebyggende skadefelling av gaupe i Ballangen - Narvik kommune

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, avslår direktoratet søknad fra Håfjell Beitelag og Ballangen sau og geit om skadefelling av gaupe i Ballangen i Narvik kommune.

Det vises til søknad 18. mars 2021 fra Håfjell Beitelag og Ballangen sau og geit om skadefelling av gaupe i Ballangen i Narvik kommune.

Søknaden er videresendt fra Statsforvalteren i Nordland. Det foreligger ingen akutt skadesituasjon på sau og søknaden om skadefelling skal i slike tilfeller rettes til Miljødirektoratet.

Søknadens innhold

Søknaden viser til mange observasjoner av gaupeaktivitet gjennom vinteren. Det er påvist yngling av gaupe i området to år på rad.

Det ble i fjor påvist mange tap av sau av både jerv og gaupe i Ballangen. Det ble også gitt skadefellingstillatelse, uten at det ble felt gaupe.

Det er svært vanskelig å felle gaupe i sommerhalvåret, og søkerne ber derfor om at det blir gitt tillatelse til skadefelling mens det er sporsnø for å forebygge tap av sau til sommeren. Søkerne viser til at skadefelling brukes for å forebygge skader. Søkerne ber om at det blir gitt tillatelse til interkommunalt skadefellingslag.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk

(...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,

(...)

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens

overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovilt skal gi data om status og utvikling i roviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig roviltforlik. Av roviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk roviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter roviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. Det vises også til forvaltningsplan for region 7 utarbeidet av Rovviltnemnda for region 7, og til en differensiert forvaltning med områder viktige for å oppnå bestandsmålet og prioriterte beiteområder.

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er 65 ynglinger av i Norge, hvorav 10 i region 7, jf. roviltforskriften § 4.

Følgende skrives konkret om gaupeforvaltningen i roviltforlikets punkt 2.2.9.

"Kvotejakt er et effektivt virkemiddel for regulering av gaupebestanden, og dette bør være hovedvirkemiddelet også i tiden fremover."

Kvotejakt

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt på et bestemt antall individer, hvor offentlig myndighet fastsetter kvote. Vedtakene skal i størst mulig grad basere seg på bestandens status og utvikling, slik dette er rapportert av Rovdata. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et

høstingsverdig overskudd, og skade som arten gjør. I tillegg skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet, virkningen høstingen kan ha på det øvrige biologiske mangfoldet, artens betydning for næring eller rekreasjon og høstingstradisjon.

For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Jakta gjennomføres i perioden 1. februar til 31. mars og er det viktigste verktøyet for å regulere bestanden av gaupe. Rovviltnemndene vedtar kvotene når bestanden av gaupe er på eller over det regionale bestandsmålet for regionen. Miljødirektoratet har ansvaret for å vedta eventuell kvote når bestanden er under bestandsmålet, men skal vektlegge råd fra nemnda. Det benyttes gjennomsnitt av registrert bestandsstatus for de tre siste årene, ved vurdering av hvem som har myndighet.

Skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner.

Statsforvalteren besitter delebert myndighet til å håndtere søknader om skadefelling av gaupe innenfor sitt fylke i akutte skadesituasjoner forårsaket av skadegjørende individ av gaupe, innenfor en betinget kvote vedtatt av Rovviltnemnda i regionen eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6.

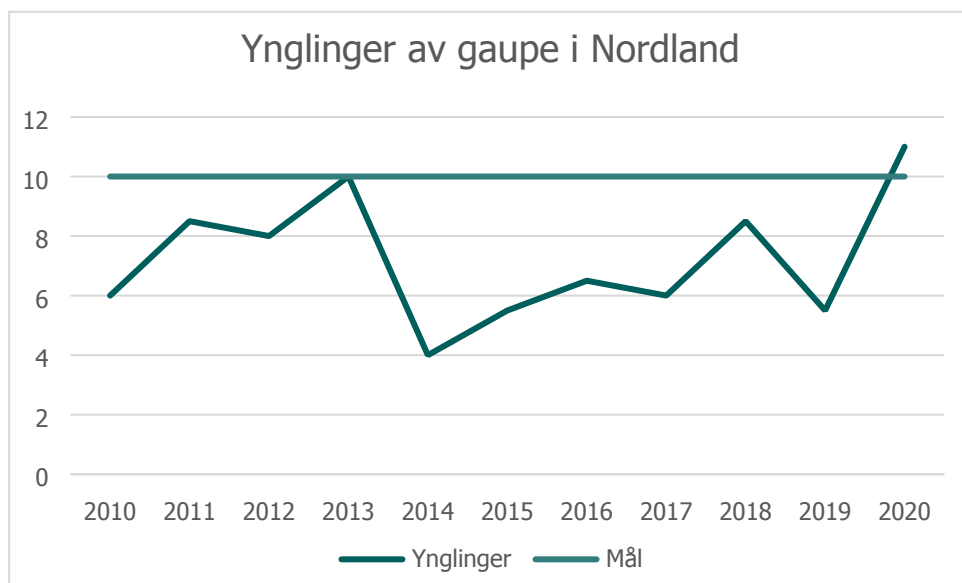
Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Om bestandssituasjonen for gaupe i region 7 – Nordland:

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Nasjonalt overvåkningsprogrammet for rovvilt, og Rovdata er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

I region 7 er det fastsatt et mål på 10 årlige ynglinger. Overvåkingen viser at bestanden har ligget under bestandsmålet i siste 10 – årsperiode, men unntak av årene 2013 og 2020 (figur 1). Siste 3 års gjennomsnitt er under 10 ynglinger (8,3), noe som betyr at rovviltnemnda ikke har myndighet til å forvalte gaupebestanden gjennom kvotejakt og kvoter for skadefelling.

Figur 1: Antall familiegrupper av gaupe påvist før jakt i Nordland i perioden 2010 - 2020.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er kjent at gaupe kan bli smittet med skabb. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Så langt i 2021 er det registrert sju døde gauper i regionen, hvorav 1 felt i skadefelling, 1 er påkjørt og resten er felt i forbindelse med kvotejakt.

Direktoratet legger til grunn at den regionale rovviltnemnda for region 7 med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at avgrensingen av områder der rovvilt kan forekomme er foretatt ut fra en samlet vurdering, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Miljødirektoratets vurdering av søknaden

Statsforvalteren har myndighet til å iverksette skadefelling såfremt det foreligger kvote for betinget skadefelling. Miljødirektoratet vedtok 15. februar i år en kvote på to gauper som Statsforvalteren i Nordland kan benytte i betinget skadefelling i perioden 16. februar til 31. mai 2021. I dette brevet skrev vi blant annet: "*Miljødirektoratet har vurdert, med bakgrunn i dagens situasjon, at det er hensiktsmessig at fylkesmennene i regioner med tamreindrift gis en kvote for skadefelling også i perioden 16. februar til og med 31. mai til akutte skadesituasjoner på tamrein forårsaket av gaupe. Kvote for betinget skadefelling gjelder også i de tilfeller det oppstår akutte gaupeskader på sau.*"

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger skader og skadene ser ut til å fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis.

I dette tilfellet foreligger det ikke akutte skader på sau. Det ble påvist til sammen 8 tap av sau som skyldtes gaupe i Ballangen i løpet av 2020. Søknaden om skadefelling er begrunnet ut fra forebyggende hensyn med henvisning til skader forårsaket av gaupe tidligere år og observasjon/dokumentasjon av gaupe i området. Miljødirektoratet vurderer at det i dette tilfellet er det fortsatt lenge til sau og lam slippes på beite, og dermed usikkert om skadegjørende individ fortsatt vil oppholde seg i området ved beiteslipp.

Statsforvalteren i Nordland besitter myndighet til å vurdere skadefelling jf. rovviltforskriften § 9, ved konkrete skadesituasjoner. Dersom beitelaget oppdager skader på sau, eller gjør andre observasjoner som danner grunnlag for en ny vurdering, ber vi beitelaget ta kontakt med Statsforvalteren, for søknad om skadefelling eller støtte til andre forebyggende tiltak.

Vedtak

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, avslår direktoratet søknad om skadefellingstillatelse av gaupe i Ballangen i Narvik kommune.

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker fra mottagelse av underretning, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet for forberedende klagebehandling, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland
Narvik kommune

Postboks 1405
Postboks 64

8002
8501

Bodø
NARVIK

Håfjell beitelag v/Frank Arntsen,
e-post: famarnts@online.no
Ballangen Sau og Geit v/Ole Punsvik,
e-post: ole.punsvik@gmail.com

Ballangen 05. april 2021

Miljødirektoratet
Trondheim
post@miljodir.no

Anmodning om uttak av jerv.

Medlemmene i Håfjell Beitelag har i flere år hatt altfor store tap av sau til rovvilt - rundt 10 %. I juli 2020 registrerte vi særlig store tap med mange kadaverfunn. Det ble satt i verk tiltak med forsterket tilsyn og etter hvert tidlig nedsanking. Det ble også iverksatt skadefellingsjakt på både gaupe og jerv, men det resulterte ikke i felling. Til tross for tiltakene førte beitesesongen til nærmere 20 % tap av sau og lam. Enkelte besetninger opplevde opptil 50 % tap av lam. Kadaverfunn viser at 4 av 5 dyr ble tatt av jerv.

I 2020 ble det felt 1 jerv i beiteområdet.

I februar/mars 2021 er det observert mye jervespor. Deriblant har rovviltkontakt Egil Sletteng registrert elgkadaver med spor av 3 – 4 jerver.

Med dette som bakgrunn frykter vi nye store tap også for beitesesongen 2021 hvis ikke tiltak settes inn.

Håfjell Beitelag og Ballangen Sau og Geit anmoder derfor om ekstra uttak av jerv mens det ennå er mulig å spore den i snøen.

Med hilsen

Frank Arntsen

Ole Punsvik

*Kopi til
Rovviltnemda i Nordland, v/Berit Hundåla
Fylkesmannen i Nordland, v/Øyvind Skogstad
Narvik kommune, v/Marit Liengen*

Fra: Torgar Eggen[torgar.eggen@grane.kommune.no]

Sendt: 12.04.2021 15:59:36

Til: 'post@miljodir.no'

Kopi: 'susanne.hanssen@miljodir.no'; Arne-Martin Husby; Øyvind Toft; Einar Bekkevold ; Skogstad, Øyvind; Wika, Pål; 'Tor Enok Larsen'; 'vegar.pedersen@miljodir.no'; 'Martin.Drevvatn@miljodir.no'; Hdal Post; Lisbet Nordtug; Karl.O Bostad; Ellen Schjølberg; 'krutfjell.laila@gmail.com'

Tittel: Søknad om ekstraordinært uttak av bjørn

Søknad om ekstraordinært uttak av bjørn i Grane og Hattfjelldal kommuner

Viser til tlf.samtale med Miljødirektoratet v/ Susanne Hansen i dag, og sender søknad om ekstraordinært uttak av en bjørn som nå oppholder seg i Fiplingdal, inntil kommunegrensen mot Hattfjelldal. Det ble funnet ferske spor etter bjørnen 8. april, og bjørnen ble sporet av SNO i helga. Det vurderes som sannsynlig at dette er NT-138, som overvintret i dette området i fjor vinter, og som ble påvist i området i fjor høst.

Byrkije Reinbeitedistrikt har en del rein i dette området, samt at det ligger helt inntil viktige beiteområder for sau, så skadepotensialet vurderes som stort. I tillegg har [sauebesetninger](#) i både Grane og Hattfjelldal kommuner hatt store tap av sau til bjørn de siste to årene, og spesielt en besetning i samme fjellområde i Hattfjelldal ble utsatt for betydelig tap av sau i 2020. Etter kommunenes vurdering bør det nå gjennomføres [et ekstraordinært uttak](#) for å hindre tap av rein, samt å forebygge nye tap [av sau](#) kommende beitesesong. Bjørnen oppholder seg nå i et prioritert beiteområde for sau og rein, i henhold til gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. Området har på tross av dette svært lang tapshistorikk i forhold til bjørn. Et slikt tapsomfang betraktes som et brudd på Forvaltningsplanen for region 7 Nordland, samt på Mattilsynets mål vedr. tapsomfang / dyrevelferd.

Det bør legges vekt på skadepotensialet for reindriften, samt omfattende skader i over mange år i sauebesetninger i Grane og Hattfjelldal. Det henvises til søknader om erstatning for oppdaterte tapstall, samt rovbasen for oversikt over dokumenterte tap.

Ifølge pkt 2.5.4 [skal](#) det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i Nordland. Miljødirektoratet åpnet likevel ikke for lisensfelling i Nordland verken i 2018, 2019 eller 2020.

Ihht pkt 2.2.2 skal vedtatt regionalt bestandsmål for bjørn oppnås innenfor forvaltningssonen for bjørn. Kommunene på Indre Sør-Helgeland inngår ikke i denne forvaltningssonen.

Kap 3: I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slike uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd.

Erfaringer fra tidligere våruttak i området tilsier en betydelig reduksjon i skadeomfang i etterkant av uttak av bjørn. I mars og april 2015 fattet Miljødirektoratet vedtak om ekstraordinært uttak av to bjørner i Grane, for å forebygge tap av sau og rein kommende beitesesong.

Miljødirektoratet gjorde i begge sakene følgende vurdering: «Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, anser direktoratet at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn felling av bjørn. Et slikt uttak er vurdert ikke å være til skade for bjørnebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for bjørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.» Vedtakene resulterte i felling av 2 bjørner, og ingen tap av sau til bjørn i beitesesongen 2015.

Denne søknaden fremmes på vegne av Grane og Hattfjelldal kommuner.

Det anmodes om rask og positiv behandling av søknaden.

Jordbrukssjef

Grane kommune
Middelalderen

Industrivegen 2, 8680 Trofors

Tlf. 75182276 / 95221496

Sentralbord: 75182200

post@grane.kommune.no

www.grane.kommune.no

Rovviltnemnda i region 6
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 13.04.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/2612

Saksbehandler:
Veronica Sahlén

Svar på spørsmål om immobilisering av jerv fra rovviltnemnden i region 6

Miljødirektoratet v/SNO har 2. mars mottatt brev av 25. februar fra rovviltnemnda i region 6 med spørsmål om immobilisering av jerv.

Vi startet opp forberedende arbeid med anskaffelse av veterinær bistand tidlig sommeren 2020. Anskaffelsen ble utlyst i desember 2020, med frist i januar 2021. Det ble ikke mottatt tilbud innenfor de økonomiske rammene for anskaffelsen. Etter en anskaffelsesfaglig vurdering var konklusjonen at det ikke var anledning å gå inn i forhandling på mottatt tilbud. Alternativet var å gjennomføre en ny anskaffelse med justeringer i utlysningen. Dette ville ta tid, og vurderingen er også at det ikke er sannsynlig at en ny anskaffelsesprosess vil gi veldig annerledes resultat. En av utfordringene med gjennomføring av konkurranse på dette fagområdet er formuleringer i lovverket, spesifikt dyrehelsepersonelloven, som krever at en veterinær er personlig ansvarlig for immobiliseringene som gjennomføres av SNOs ansatte. Dette begrenser antall leverandører som er villige til å ta på seg et slikt oppdrag. Vi har vært i kontakt med Landbruks- og matdepartementet, Mattilsynet og Veterinærinstituttet for å finne en såkalt "egen-regi" løsning mellom statlige aktører som ikke omfattes av anskaffelseslovverket. En egenregi løsning vil ikke løse utfordringene som eksisterer i lovverket som regulerer immobilisering av vilt, men det er en løsning som fører til at vi ikke kommer i konflikt med anskaffelseslovverket i etterkant av den avlyste anskaffelsen.

Som en konsekvens av vår henvendelse til LMD og Mattilsynet, har Mattilsynet nylig utviklet en veileder for hvordan dette ansvarsforholdet er å forstå. Veilederen er å finne på Mattilsynets nettside. Vi har deretter i dialog med Veterinærinstituttet blitt enige om en midlertidig avtale og løsning fram til sommeren 2021, og ser også på muligheter for samarbeid på lengre sikt. Behovet for en fagansvarlig veterinær er hovedsakelig knyttet til uttak av enkelt dyr av jerv etter 15. februar. Når det gjelder hiuttak så kan disse gjennomføres uten at dyr immobiliseres og følgerig uten avtale med veterinær.

Vi vil dog presisere at mangel på veterinær bistand ikke har vært begrensende faktor for våre muligheter til å gjennomføre immobilisering av jerv i år. Det har vært meget utfordrende vær- og snøforhold over store deler av landet og det har i liten grad vært forhold som ville ha muliggjort forsøk på eventuelle uttak dersom det hadde blitt fattet vedtak om dette.

Det er også slik at vår virksomhet må kunne gjennomføres med de koronatiltak som til enhver tid gjelder. Gjennomføring av uttak av jerv er en utsatt virksomhet med gjeldende restriksjoner da det krever at vi flytter personell mellom ulike deler av landet. Vi må vurdere hvert enkelt vedtak ut fra nasjonale, regionale og kommunale føringer, og i tillegg ta hensyn til lokalt smittetrykk både der uttaket skal gjennomføres og der relevant personell er lokalisert.

Det er sannsynlig at denne situasjonen vil påvirke og begrense denne delen av SNOs virksomhet gjennom våren 2021.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Morten Kjørstad
Direktør SNO

Veronica Sahlén
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 1	c/o Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Rovviltnemnda i region 2	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 3	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 4	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 5	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 7	c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Rovviltnemnda i region 8	c/o Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Postboks 6105	9291	TROMSØ
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Såmediggi - Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Veterinærinstituttet	Pb 750 Sentrum	0106	OSLO
Norsk Sau og Geit	Postboks 104	1431	ÅS
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Utmarkskommunenes	Akersgaten 30	0148	OSLO
Sammenslutning			
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Statens hus	9815	Vadsø
Statsforvalteren i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	Tønsberg
Statsforvalteren i Møre og Romsdal	Postboks 2520	6404	Molde
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø

Statsforvalteren i Trøndelag / Trööndelagen fylhkenåima	Postboks 2600	7734 Steinkjer
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604 LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Oslo og Viken	Postboks 325	1502 MOSS
Statsforvaltaren i Rogaland	Postboks 59	4001 Stavanger
Statsforvalteren i Agder	Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL

Miljødirektoratet
Postboks 5672, Sluppen
7485 TRONDHEIM

Deres ref.:

Vår saksbehandler:
Jon Arne Leirvik

Arkivkode:
18/00202-35

Dato:
14.04.2021

Søknad om skadeforebyggende uttak av jerv i Hemnes- og Vefsn kommune

Det søkes herved om skadeforebyggende uttak av jerv i Korgfjellet i Hemnes- og Vefsn kommune i Nordland.

Jervebestanden i området har tatt seg betydelig opp igjen denne vinteren. Beitesesongen 2019 var en katastrofesesong for sauebøndene i området, med 535 mistede sauer og lam. Hoved skadegjører dette året var jerven. SNO tok ut 2 jerver i området vinteren 2020, dette medførte et redusert tap i beitesesongen 2020, og tapet var på 258 mistede sauer og lam. Vinteren 2019/ 2020 var det registrert DNA fra 3 ulike jerver i det omsøkte området, så det var jerv igjen i Korgfjellet etter skadefellingen i 2020.

I de siste dager er det registrert mye jerveaktivitet, både av privatpersoner og SNO, flere steder i Korgfjellet. Hvis det ikke blir gjennomført skadeforebyggende uttak av jerv i Korgfjellet før beitesesongen starter, fryktes det en ny katastrofe med hensyn til tap av sau og lam på beite. Det sliter på sauebøndenes psykiske helse, nå før lammingen, at det er så stor jerveaktivitet i deres beiteområde.

Vi har vært i kontakt med Vefsn kommune i denne saken, og de stiller seg fullt og helt bak søknaden.

Håper på en rask og positiv saksbehandling av denne søknaden.

Med vennlig hilsen

Jon Arne Leirvik
Rådgiver
Enhet tekniske tjenester

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Nordland Sau og Geit
Nordland Bondelag

Nordland 14/04-21

Miljødirektoratet

Vedrørende søknad om ekstraordinært uttak av bjørn i Grane Hattfjelldal kommuner

Vi viser til vedlagte søknad fra Grane og Hattfjelldal kommuner om ekstraordinært uttak av Bjørn.

Nordland Sau og Geit og Nordland Bondelag ser med bekymring frem mot beitesesongen som er på gang. Grane og Hattfjelldal tilhører et viktig beiteområde både for småfe og rein, og historien viser at de årene der har vært dokumentert bjørn, har også tapene vært store.

Vi vil med dette støtte søknaden fra kommunene om ekstraordinært uttak, for å begrense tapene mest mulig i forkant av sesongen. Vi kan ikke se noen annen måte å forebygge tapene på, enn uttak av bjørnen som er dokumentert der nå.

Vi håper forvaltningen tar inn over seg trusselen bjørn utgjør for beitedyrene i området, og er bevisst sin rolle for å gjøre det de kan for å forebygge dyrelidelser, og økonomisk tap for brukerne. Viser for øvrig til begrunnelsen gitt i søknaden, og vil med dette gi vår støtte til den, og håper på et rask vedtak om uttak, mens forholdene enda gjør det mulig.

Med hilsen
Nordland Sau og Geit

Anne Kari Sneffjellå
(sign)

Nordland Bondelag

v/rovviltansvarlig
Ketil Trongmo

----- Videresendt e-post -----

Fra: **Torgar Eggen** <torgar.eggen@grane.kommune.no>

Dato: man. 12. apr. 2021 kl. 15:59

Emne: Søknad om ekstraordinært uttak av bjørn

Til: post@miljodir.no <post@miljodir.no>

Kopi: susanne.hanssen@miljodir.no <susanne.hanssen@miljodir.no>, Arne-Martin Husby <arne.martin.husby@grane.kommune.no>, Øyvind Toft <Oyvind.Toft@grane.kommune.no>, Einar Bekkevold <bekk.bm@online.no>, Skogstad, Øyvind <fmnooys@statsforvalteren.no>, Wika, Pål <paa-vik@online.no>, Tor Enok Larsen <tor.enok@online.no>, vegar.pedersen@miljodir.no <vegar.pedersen@miljodir.no>, Martin.Drevvatn@miljodir.no <Martin.Drevvatn@miljodir.no>, Hdal Post <hattfjelldal@hattfjelldal.kommune.no>, Lisbet Nordtug <lisbet.nordtug@hattfjelldal.kommune.no>, Karl.O Bostad <karl.o.bostad@hattfjelldal.kommune.no>, Ellen Schjølberg <Ellen.Schjolberg@grane.kommune.no>, krutfjell.laila@gmail.com <krutfjell.laila@gmail.com>

Søknad om ekstraordinært uttak av bjørn i Grane og Hattfjelldal kommuner

Viser til tlf.samtale med Miljødirektoratet v/ Susanne Hansen i dag, og sender søknad om ekstraordinært uttak av en bjørn som nå oppholder seg i Fiplingdal, inntil kommunegrensen mot Hattfjelldal. Det ble funnet ferske spor etter bjørnen 8. april, og bjørnen ble sporet av SNO i helga. Det vurderes som sannsynlig at dette er NT-138, som overvintret i dette området i fjor vinter, og som ble påvist i området i fjor høst.

Byrkije Reinbeitedistrikt har en del rein i dette området, samt at det ligger helt inntil viktige beiteområder for sau, så skadepotensialet vurderes som stort. I tillegg har **sauebesetninger** i både Grane og Hattfjelldal kommuner hatt store tap av sau til bjørn de siste to årene, og spesielt en besetning i samme fjellområde i Hattfjelldal ble utsatt for betydelig tap av sau i 2020. Etter kommunenes vurdering bør det nå gjennomføres **et ekstraordinært uttak** for å hindre tap av rein, samt å forebygge nye tap **av sau** kommende beitesesong. Bjørnen oppholder seg nå i et prioritert beiteområde for sau og rein, i henhold til gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. Området har på tross av dette svært lang tapshistorikk i forhold til bjørn. Et slikt tapsomfang betraktes som et brudd på Forvaltningsplanen for region 7 Nordland, samt på Mattilsynets mål vedr. tapsomfang / dyrevelferd.

Det bør legges vekt på skadepotensialet for reindriften, samt omfattende skader i over mange år i sauebesetninger i Grane og Hattfjelldal. Det henvises til søknader om erstatning for oppdaterte tapstall, samt rovbasen for oversikt over dokumenterte tap.

Ifølge pkt 2.5.4 skal det åpnes for årlig lisensfelling av bjørn utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i Nordland. Miljødirektoratet åpnet likevel ikke for lisensfelling i Nordland verken i 2018, 2019 eller 2020.

Ihht pkt 2.2.2 skal vedtatt regionalt bestandsmål for bjørn oppnås innenfor forvaltningssonen for bjørn. Kommunene på Indre Sør-Helgeland inngår ikke i denne forvaltningssonen.

Kap 3: I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slike uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd.

Erfaringer fra tidligere våruttak i området tilsier en betydelig reduksjon i skadeomfang i etterkant av uttak av bjørn. I mars og april 2015 fattet Miljødirektoratet vedtak om ekstraordinært uttak av to bjørner i Grane, for å forebygge tap av sau og rein kommende beitesesong.

Miljødirektoratet gjorde i begge sakene følgende vurdering: *«Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, anser direktoratet at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn felling av bjørn. Et slikt uttak er vurdert ikke å være til skade for bjørnebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for bjørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.»* Vedtakene resulterte i felling av 2 bjørner, og ingen tap av sau til bjørn i beitesesongen 2015.

Denne søknaden fremmes på vegne av Grane og Hattfjelldal kommuner.

Det anmodes om rask og positiv behandling av søknaden.

Torgar Eggen
Jordbrukssjef

Industrivegen 2, 8680 Trofors
Tlf. 75182276 / 95221496
Sentralbord: 75182200
post@grane.kommune.no

www.grane.kommune.no

Fra: Per Thomas Kuhmunen[saltfjellet.rbd@gmail.com] Sendt: 14.04.2021 18:58:16 Til: Postmottak SFNO Tittel:
Fwd: søknad om ekstraordinær uttak.
Til rovviltnemda i Nordland

----- Forwarded message -----

Fra: **Per Thomas Kuhmunen** <saltfjellet.rbd@gmail.com>

Date: tir. 13. apr. 2021, 22:07

Subject: søknad om ekstraordinær uttak.

To: Postmottak Miljødirektoratet <post@miljodir.no>

Cc: <postmottak@saltdal.kommune.no>, <samediggi@samediggi.no>, Rune Berg
<rune.berg@saltdal.kommune.no>, Marianne Hoff <Marianne.Hoff@saltdal.kommune.no>, Rana kommune
<postmottak@rana.kommune.no>, Beiarn kommune <post@beiarn.kommune.no>,
<postmottak@bodo.kommune.no>

Viser til nylig tlf samtale med Anders Braa.

Distriktet har hatt flere veldig tøffe år nå. dette har resultert i lav produksjon. Vi er avhengige av å kunne holde en noenlunde jevn produksjon for å klare å holde økonomisk bærekraft i næringa vår.

Vi har nå de siste 3 årene sett en jevn økning av jervebestanden i hele distriktet.

Siste slaktesessong ble slakteuttaket redusert med 1/5 del. Dette er svært bekymringsverdig for oss.

Vi står nå rett foran en ny kalvingsperiode og vi ber om at dere foretar uttak av jerv slik at vi til høsten igjen kan få føle på verdigheten av å kunne foreta slakteuttak av flokken vår.

Med Hilsen

Leder for Saltfjellet reinbeitedistrikt

Per Thomas Kuhmunen

Saltfjellet reinbeitedistrikt
v/Per Thomas Kuhmunen
saltfjellet.rbd@gmail.com

13.04.2021

Miljødirektoratet
post@miljodir.no

Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv i kalvingslandet til Saltfjellet reinbeitedistrikt

Vi ber herved om tas ut jerv ekstraordinært etter Forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005 § 13 jfr Naturmangfoldsloven av 19. juni 2009 § 18 b. Det aktuelle området er hele området vest for E6 som er del av vårt beitedistrikt.

Saltfjellet Rbd har hatt svært høye tapstall i en årrekke, noe som har hatt svært negativ effekt både på kalvetilgangen og produksjonen. Dersom vi skal ha den minste mulighet til å øke slakteuttaket og drive med fremtidsrettet avlsarbeid, må rovdyrtapene reduseres.

Jerv er en av de store skadegjørerne i vårt område. Vi har erfaring for at det stadig registreres flere jervehi utover våren, og bestanden kan ikke sees på som truet. Vi har nå fått dokumentert tap til jerv i Krukki, et område hvor det også tidligere år har blitt funnet mange kadaver. Området rundt Krukki og Bjøllåga ligger i kalvingsområde for oss. Samtidig er det i år observert mye spor av jerv der og samlet mange avføringsprøver.

En fremtidig bærekraftig reindrif forutsetter at vi får redusert rovdyrtapene i disse områdene. Vi håper derfor på en positiv og rask behandling av vår anmodning.

Per Thomas Kuhmunen
Leder, Saltfjellet RBD

Kopi:

Saltdal kommune

Aarborte / Hattfjelldal kommune
O. T. Olsensvei 3 A
8690 Hattfjelldal

Trondheim, 15.04.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/4468

Saksbehandler:
Anders Braa

Avslag på søknad om forebyggende skadefelling av bjørn april 2021- rovviltregion 7 - Grane og Hattfjelldal kommuner

Vi viser til søknad fra Grane og Hattfjelldal kommuner datert 12. april 2021, fra Niels-Henrik Andresen videresendt fra Statsforvalteren 9. april 2021 og fra Nordland Sau og Geit/Nordland Bondelag 15. april 2021. Alle søker om ekstraordinær felling av bjørn som er påvist i Grane kommune.

1. Vedtak

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, avslår Miljødirektoratet søknader om skadefelling av bjørn.

2. Kort om bakgrunnen for saken

Det er innmeldt sporfunn fra bjørn, innenfor Grane kommune 8. april 2021. Statens Naturoppsyn har bekreftet at sporene er fra bjørn.

Det er påvist 3 tap av beitedyr til bjørn i Nordland siden 1. januar 2020, alle sau, og alle i Niels-Henrik Andresen sin besetning i Hattfjelldal høsten 2020. Det er ikke påvist tap av tamrein til bjørn verken i Byrkjje eller Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt i samme periode. Statsforvalteren i Nordland har erstattet 57 sau som tapt til bjørn i Hattfjelldal kommune i 2020, ingen i Grane kommune. Det er ikke erstattet tamrein som tapt til bjørn i Byrkjje reinbeitedistrikt for reinbeiteåret 2019/2020.

Søkerne viser til at det er en del rein i det området bjørnen ble observert, og at det grenser opp mot viktige beiteområder for sau. Sauebesetninger både i Grane og Hattfjelldal har hatt store tap til bjørn de siste to årene, og spesielt vises det til en besetning i Hattfjelldal som hadde store tap i 2020. Bjørnen er ikke innenfor forvaltningsområde for bjørn jf. forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland. Søkerne mener det er stort potensiale for framtidige skader på både sau og tamrein, og ber om at Miljødirektoratet fatter vedtak om ekstraordinær skadefelling av bjørn så snart som mulig mens forholdene for uttak er gode.

Det er foreløpig ikke påvist noen skade påført av bjørn på tamrein eller bufe i Grane eller Hattfjelldal kommuner til denne tid i 2021.

3. Miljødirektoratets vurderinger

Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen setter de overordnede rammebetingelsene for uttak av rovvilt, og Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av disse bestemmelsene. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsene fra konvensjonen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein, eller for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen i den geografisk differensierte rovviltforvaltningen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller mellom forvaltningsområder for rovvilt og prioriterte beiteområder. Det skal praktiseres en høyere terskel for tillatelse til uttak av rovvilt innenfor forvaltningsområdene, versus områdene som er avsatt som beiteprioriterte. Det aktuelle området er i beiteprioritert område.

Det forvaltningsområdet som er avsatt til bjørn i region 7 er i stor grad uegnet som leveområde for bjørn, og det kan ikke påregnes at regionen vil oppnå det nasjonale målet på 1 årlig yngling innenfor dette området. I 2020 ble det samlet påvist 3 ulike bjørner gjennom DNA-analyser, og det ble estimert 0 ynglinger av bjørn (NINA-rapport 1986, 2021).

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et viktig vurderingskriterie for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av bjørn, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne vurderes som aktuelt tiltak.

Søknaden om skadefelling er begrunnet ut fra forebyggende hensyn, med henvisning til skadepotensialet som bjørn har ved å oppholde seg i viktige beiteområder. Slik denne situasjonen er per i dag er det ikke påviste skader på tamrein i området, og det er lenge til beitesesongen for sau starter. Vi viser også til at regionen er under stortinget sitt bestandsmål for bjørn, og at det ikke ligger an til at bestandsmålet vil bli oppfylt innenfor gjeldende plan for differensiert forvaltning. Også i landssammenheng er estimerte ynglinger godt under bestandsmålet på 13 årlige ynglinger.

Etter en samlet vurdering finner Miljødirektoratet ikke grunnlag for å iverksette skadefelling av bjørn i det aktuelle området på nåværende tidspunkt.

4. Klagerett

Du/dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du/dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen

Anders Braa

Fung. seksjonsleder

seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Rovviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal

Rovviltnemnda i region 7
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 15.04.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/14186

Saksbehandler:
Anders Braa

Tillatelse til å felle jervetispe med valper på kjent lokalitet i Narvik kommune april 2021

1. Beslutning

Miljødirektoratet gir tillatelse til å felle jervetispe med valper på kjent lokalitet i Narvik kommune, rovviltregion 7, Nordland.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO skal gjennomføre fellingsforsøket på kjent lokalitet i Narvik kommune. Totalt kan de felle 1 tispe og hennes valper.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet fra 15. til og med 18. april 2021.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b), jf. §§ 7-12 og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

2. Kort om bakgrunnen for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak

mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Observasjoner av valpekull i 2020: 12
- Observasjoner av valpekull i perioden 2018 – 2020: 11, 11 og 12
- Gjennomsnittlig antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 11
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 1. Erfaringen tilsier at dette tallet blir høyere innen overvåkingssesongen er over.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region [x]

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2020 erstatninger for 26 sau og 218 lam som tap til jerv i Narvik kommune.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 149 tamrein som tap til rovvilt i Frostisen reinbeitedistrikt i reindriftsåret 2019-2020. 32 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

3. Miljødirektoratets vurderinger

De er i de siste tre årene (2018, 2019 og 2020 registrert 58, 62 og 63 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 3, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak i lisensfelling og skadefelling.

Vi har de siste årene dokumentert skader av jerv i Ballangen. 28 sau og 4 tamrein er påvist skadet eller drept av jerv siden 1. januar 2020 i Ballangen-området. Vi vurderer skadepotensialet på sau og tamrein som stort.

Lisensfelling har ikke vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en samlet lisensfellingskvote på 19 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode felt 3 jerver i Narvik kommune.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for sau og tamrein. I tillegg har vi lagt vekt på

- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12.

Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Vi mener det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i 2021.

SNO må til enhver tid vurdere fellingsforsøket ut fra gjeldende smittesituasjon, herunder HMS-hensyn og nasjonale, regionale og kommunale føringer i forhold til Covid-19, og ledelsen vurdere når og om oppdraget er gjennomførbart.

4. Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Berørte i saken mottar kopi av dette brevet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Statens naturoppsyn

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv våren 2021

Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2021

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene². (Se tabell 1.) De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtakene våre om skadefelling (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

2. Miljødirektoratets vurdering av skadesituasjonen i 2021

Jerven er fredet etter naturmangfoldloven. Unntaksbestemmelsene i lovens § 18 første ledd b) gjør det likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Et generelt vilkår for en fellingstillatelse, er at den ikke er til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet konstaterer at lisensfelling som virkemiddel for å redusere skader av jerv i enkelte områder ikke har gitt resultatene vi ønsker. Vi vurderer det derfor som nødvendig å gjennomføre ekstraordinære uttak i løpet av vinteren og våren 2021. Disse blir primært gjennomført i prioriterte beiteområder som i langvarig tid har hatt skader på sau og/eller tamrein.

¹ [Rovviltforliket](#) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#) (Regjeringen.no)

Vi legger følgende til grunn for vurderingene våre: føringene i de regionale forvaltningsplanene og den differensierte forvaltningen av jerv; vurderinger av bestandstall og fellingen av jerv de siste årene (se punkt 4); skadehistorikken/skadepotensialet i de ulike områdene (se punkt 5). Prioriteringene kan endres etter hvert på bakgrunn av resultater fra det pågående overvåkingsarbeidet.

3. Om overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

4. Bestandssituasjonen for jerv i 2021

Fellesrapporten "Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 3-2020" (Mattisson m.fl. 2020) gir den siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Skandinavia, fordelt mellom Norge og Sverige. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull i begge landene.

Det ble i 2020 påvist 164 valpekull av jerv: 101 i Sverige og 63 i Norge. Den skandinaviske jervebestanden i 2020 beregnes til 1 069 jerv som er ett år eller eldre. Anslagsvis 382 av disse jervene holder til i Norge. Årets bestandsestimat er litt høyere enn i fjor for Skandinavia som helhet (5,5 %), med en registrert økning på 14 % i Norge og 1 % i Sverige, sammenliknet med 2019.

NINA-rapport 1874 gir den siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i hver region, og for hele landet. I årene 2018-2020 ble det registrert henholdsvis 58, 62 og 63 kull på landsbasis. Vi konstaterer at tallet på kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv, når vi ser på bruttotall kull. Av de 63 registrerte kullene i 2020 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto tall før beitesesongen 2020 var 54 kull. I tillegg til hiuttak av 21 valper, ble det felt 34 jerver på skadefelling i perioden 10. september 2019 til 9. september 2020.

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Rovdata vurderer den genetiske situasjonen for jerv i Sør-Norge som utfordrende, på grunn av liten utveksling av individer fra nordøst til områdene vest for Østerdalen. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Tabell 1 (hentet fra NINA Rapport 1874). Antall registrerte ynglinger i perioden 2018-2020 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2018	2019	2020	Gjennomsnitt	Antall jerv
1	-	1	0	0	0,3	2,1
2	-	0	0	0	0	-
3	4	4	8	8	6,7	41,8
4	-	0	0	0	0	-
5	5	15	12	8	11,7	73,1
6	10	17	18	17	17,3	108,6
7	10	11	11	12	11,3	71,0
8*	10 (3)	10 (4)	13 (5)	18 (7)	13,7	85,6
Sum	39	58	62	63	61	382,2

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke. Antall kull inkluderer ev. hiuttak som er gjennomført i perioden.

I den norske lisensfellingsperioden for jerv, 10. september 2019-15. februar 2020, ble det til sammen felt 72 dyr av en samlet kvote på 120 jerv. Av disse ble 21 felt på skadefelling, men belastet lisensfellingkvoten. Tabell 2 viser det samlede antallet felte dyr i perioden 10. september 2019-9. september 2020. Det har hittil i liten grad blitt åpnet for lisensfelling av jerv i Sverige, men årlig skjer det enkelte tilfeller av skadefelling. I tilsvarende periode ble det registrert 31 døde jerver, de fleste felt på skadefelling, i Sverige.

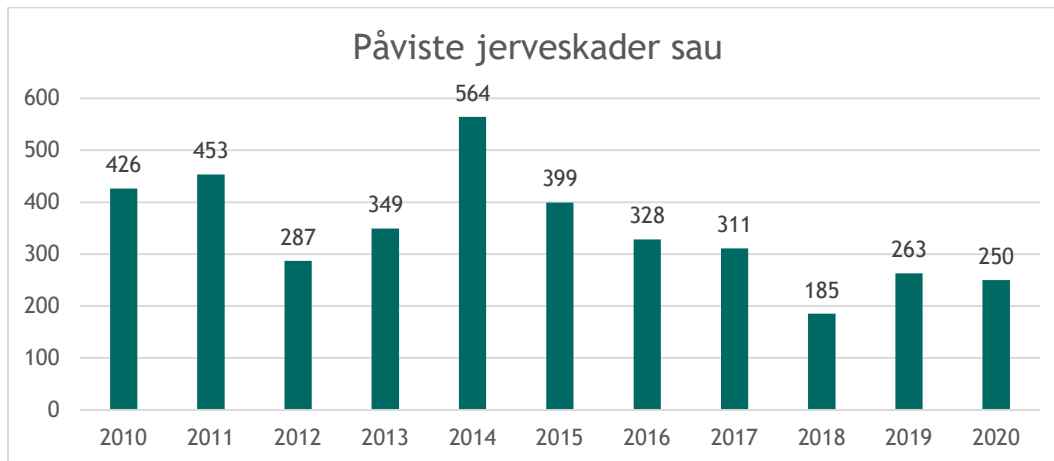
Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 10. september 2019-9. september 2020

Forvaltningsregion	Kvoter lisensfelling	Belastet lisenskvote	Skadefelling 16. februar - 9. september 2020
Region 1 - Vestlandet	8	-	1
Region 2 - Sør-Norge	2	-	0
Region 3 - Oppland	10	8	5
Region 4 - Oslo, Akershus, Østfold	-	-	0
Region 5 - Hedmark	22	18	6
Region 6 - Midt-Norge	28	24	7
Region 7 - Nordland	16	6	6
Region 8 - Troms og Finnmark	34	16	16
Totalt	120	72	41

5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

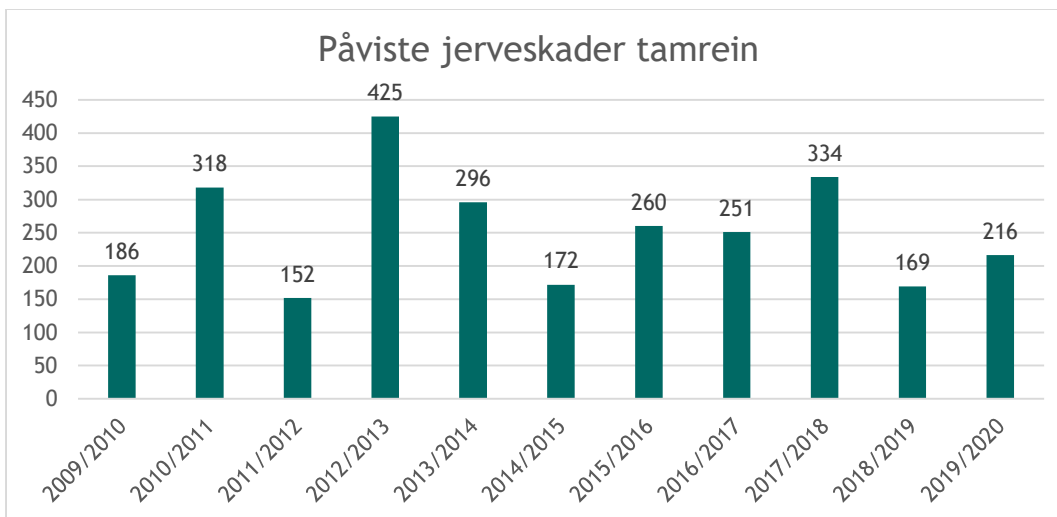
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og utgjør grunnlaget for å utbetale erstatning for tap av husdyr til rovvilt.

Tallene for påviste tap av sau til jerv siste ti årene (Fig. 1) viser at skadene i beitesesongen 2020 var relativt lavt for landet sett under ett. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau, men dette har minsket de siste årene. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

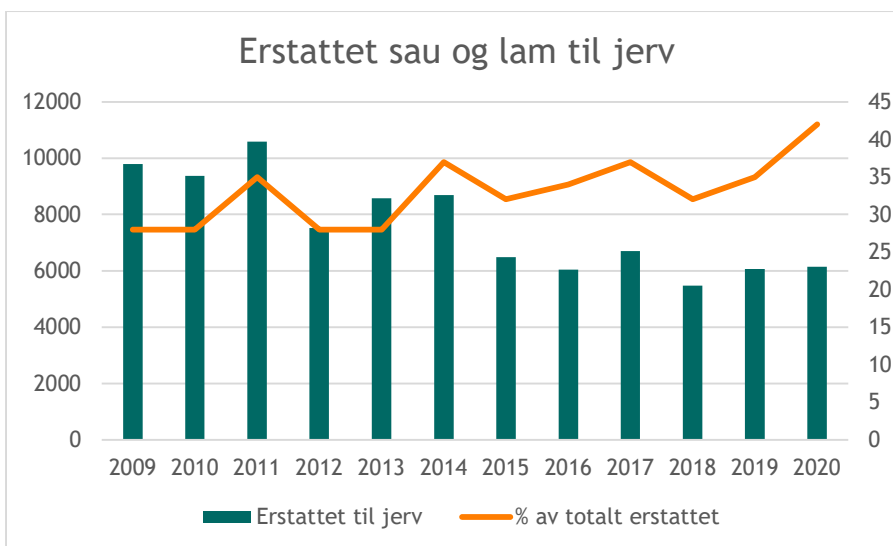
Figur 1. Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2020. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr. 2020-tallene omfatter skade fram til 9. desember 2020.

Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2019/2020 årsaken til 29 % av alle de påviste tapene av tamrein til rovvilt.

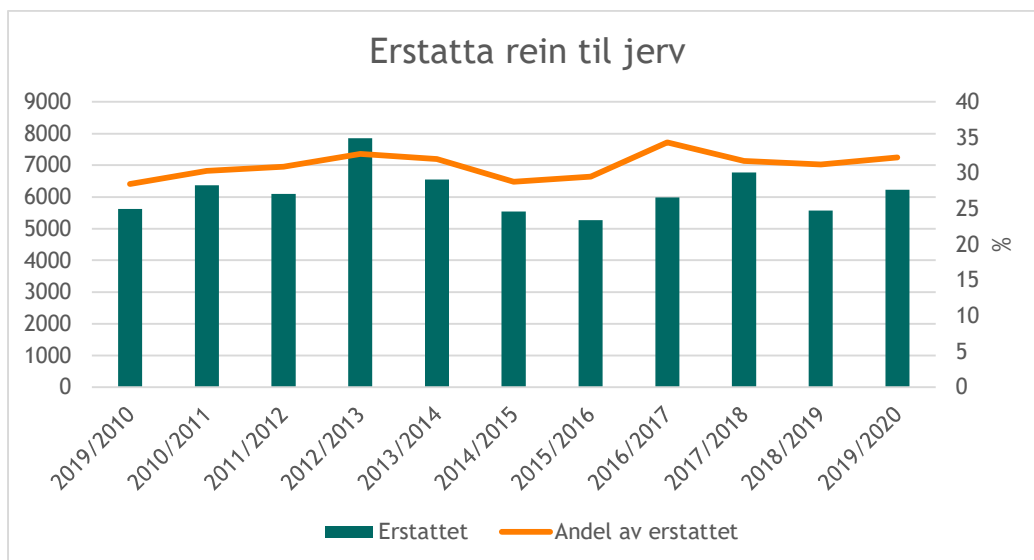
Figur 2. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2009/2010-2019/2020. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har gått ned de siste ti årene (Fig. 3), mens andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært svakt stigende. For beitesesongen 2020 ble det utbetalt erstatning for 6 146 sau og lam som tapt til jerv, noe som utgjør 42 % av den samlede rovvilterstatningen.

Figur 3. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2009-2020.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant siste ti årene (Fig. 4). For reindriftsåret 2019/2020 ble det erstattet 6 228 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjør 32 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 4. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2009/2010-2019/2020.

Fra: Stig Lifjell[lifjellstig@gmail.com] Sendt: 20.04.2021 10:35:01 Til: Arnesen, Charlotte Holmstad Tittel: Uttak av jerv. Tverrvatn 20-04-2021

Året 2020/21 har vi hatt veldig mye tap til rovvilt,dokumentert 80-100 rein som er drept av rovvilt i Ildgruben Reinbeitedistrikt.Mesteparten er drept av jerv.Våren 2020 skulle det tas ut en jerveyngling på Kallfjellet som mislyktes.Vi vil ha uttak i år også da det er yngling i samme område.Er også funnet en yngling i Rostafjellområdet.Beiteforholdene har vært gode gjennom vinteren,men det nesten umulig å la reinen beite for den blir jaget på hele tiden.Har også dokumentert rein tatt av gaupe.Vi er i den situasjonen at vi ikke har mulighet å flytte noen andre steder.Så det eneste tiltaket som hjelper er mindre med rovvilt spesielt jerv.Ønsker det blir uttak av jerv i vår 2021.

Hilsen Stig Lifjell leder Ildgruben Reinbeitedistrikt.

Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt
v/ Nils Johan Kappfjell
Bjørhusdalsveien 94
7890 Namsskogan.

Statsforvalteren
Miljøvernavdelinge
v/ Charlotte Arnesen

Krav om uttak/flytting av bjørn.

Fredag 23.04.2021 ble vi via den lokale rovviltkontakten i Bindal kjent med at det av SNO er bekreftet bjørn i Kolsvika.

Kolsvika ligger i kalvingsområdet og i luftlinje ca 1 mil fra der hovedflokken nå beiter. Per nå er det en mindre flokk som beiter i området fra Åbygda til Kolsvika.

VN rbd viser til møter og samtaler med dere siste vinter ang. de store tap til rovvilt i vårt distrikt. Det siste året har vi hatt påvist alle fem stor rovdyr i Voengel Njaarke Reinbeitedistrikt. Reindrifta tåler ikke et så stort rovdyrpress.

Siste vinter har vi vært oppdelt i 4 grupper og flyttet med lastebil så langt vest som mulig. Dette i et forsøk på å berge reinflokken fra rovvilttap.

De siste ukers aktivitet av rovdyr:

- Ørn er over reinflokken hele tiden (se vedlagte bilder av Nærøy og Bindal rovdryrlag)
- Jerv (se vedlagte bilder)
- Gauper (se vedlagte bilder fra Nærøy og Bindal rovdryrlag)
- Bjørn i Fiplingdal på grensen mellom Børgefjell RBD og Voengel Njaarke RBD og nå Bjørn i Kolsvika

3 av gruppene har transportert rein til kalvingslandet.

En bjørn innom beiteområdet er noe vi absolutt ikke kan ha.

Med dette som bakgrunn krever vi nå at det blir satt i verk uttak, eventuelt fjerning av bjørnen ut av vårt distrikt. Dette må skje i løpet av april mnd. Etter 1.mai aksepteres det ikke annen aktivitet i kalvingsområde fra andre aktører, kun de som er tilknyttet reindriften. Dette er en sårbar tid for reinsimlene.

Namsskogan 24.04.21
Nils Johan Kappfjell
Leder

Fra: Anders Braa[Anders.Braa@miljodir.no]

Sendt: 21.04.2021 13:33:54

Til: lifjellstig@gmail.com; Hemnes kommune; saltfjellet.rbd@gmail.com; johan-rodas@hotmail.com

Kopi: Skogstad, Øyvind; Berit Hundåla

Tittel: Foreløpig svar på anmodning om ekstraordinær skadefelling av jerv

Foreløpig svar på anmodning om uttak om ekstraordinær felling av jerv

Vi viser til henvendelser fra dere med anmodning om uttak av jerv i Ildgruben reinbeitedistrikt, Hemnes kommune, Saltfjellet reinbeitedistrikt og i Fauske kommune våren 2021.

Miljødirektoratet har mottatt mange søknader/ anmodninger om uttak av jerv i vinter fra store deler av landet. Vi vurderer fortløpende behov for uttak av jerv på bakgrunn av bestandssituasjon og informasjonen som vårt feltpersonell i Statens naturoppsyn samler inn igjennom overvåkingsarbeidet som pågår, skadehistorikk og skadepotensiale.

Dere vil motta et endelig vedtak som svar på henvendelsen når vi eventuelt beslutter forsøk på uttak, eller når vi avslutter forsøk på slike uttak før sommeren.

Med hilsen

Anders Braa

seniorrådgiver, viltseksjonen

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/ 73 58 05 00

Mobil: 90778668

E-post: anders.braa@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

[MOTTAKERNAVN]

[ADRESSE]

[POSTNR] [POSTSTED]

Trondheim, 27.04.2021

Deres ref.:
[REF]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/4895

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Kvote for betinget skadefelling av ulv - mai 2021 - hele landet

Vedtak

Miljødirektoratet gir Statsforvalterne myndighet til å iverksette skadefellingstillatelser på inntil 5 ulver for perioden 3. mai 2021 til og med 31. mai 2021. Tillatelsene gjelder i hele landet unntatt ulvesonen. Vedtak om iverksetting av skadefelling og informasjon om felling av ulv, skal uten unødig opphold registreres på henholdsvis Miljøvedtaksregisteret og i Rovbase. Det skal stilles krav om rapportering for alle fellingsforsøk. Betingede skadefellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3.

Krav til rapportering

Før Statsforvalteren fatter vedtak eller av eget tiltak iverksetter felling, jf. rovviltforskriften § 9, må Statsforvalteren forvise seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote for landet på 5 ulv. Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret av den som fatter vedtaket. Dette skal gjøres umiddelbart etter at vedtaket er fattet. Eventuelle fellinger skal uten opphold registreres i Rovbase.

For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes, er det fra og med 2019 etablert en egen rapporteringsløsning. Ved iverksetting av tillatelser etter dette vedtaket skal det stilles krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no.

All felling på lisensfelling og skadefelling, samt annen menneskeskapt avgang av ulv utenfor ulvesonen etter dato for dette vedtaket skal belastes kvoten.

Generelt

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 73 58 05 00
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljodirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo
Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

De regionale rovviltnemndene er gitt myndighet til å fatte vedtak om kvoter for betinget skadefelling når bestandene ligger over de regionale bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionene i perioden fra 1. juni til og med 15. februar.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling av ulv etter eget tiltak eller søknad jf. rovviltforskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året. I perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det i utgangspunktet kun Miljødirektoratet som har myndighet til å vedta felling av ulv. Det er alltid et vilkår at felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografiskdifferensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 1 og § 6.

Miljødirektoratet har med bakgrunn i dagens situasjon vurdert at det er hensiktsmessig at myndigheten til å iverksette skadefelling av ulv for områdene utenfor ulvesonen delegeres til Statsforvalterne for perioden fra og med 3. mai og frem til og med 31. mai 2021. Myndigheten til å vurdere felling av ulv delegeres i form av vedtak om en betinget kvote som gir Statsforvalterne anledning til å iverksette felling, etter en konkret vurdering av situasjon jf. rovviltforskriften § 9.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for vedtaket er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4–6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Roviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):
Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovilt i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. 330 S (2015-2016). Lisensfellingsperioden er fra og med 2019 endret slik at lisensfelling varer fram til og med 31. mai. Dette for å gi en økt mulighet for å felle ulv på lisensfelling i forkant av beitesesongen. Departementet har dermed framhevet lisensfelling som en foretrukket reguleringsform i denne perioden. Samtidig kan det etter direktoratets vurdering oppstå situasjoner der skadefelling kan være aktuelt og Statsforvalterne bes om å gjøre konkrete vurdering av dette forholdet ved behandling av den enkelte situasjon.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert roviltforvaltning.

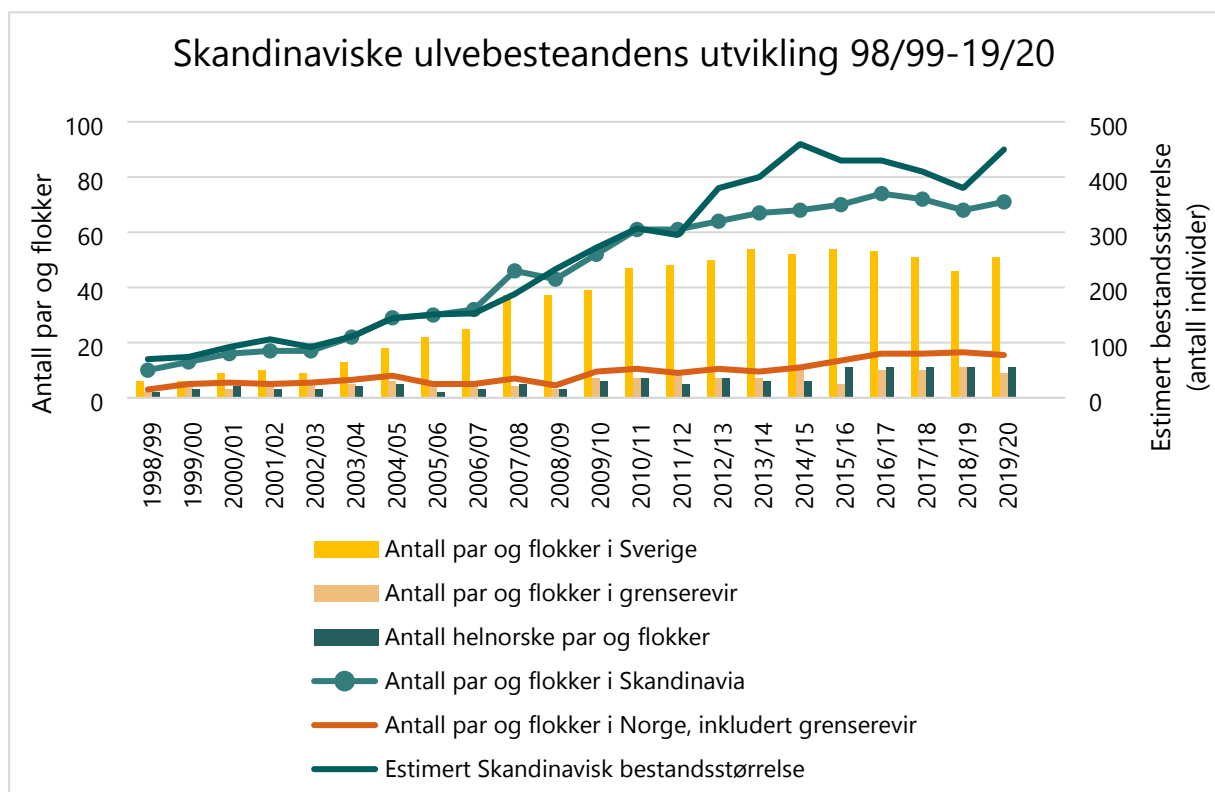
Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Miljødirektoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Miljødirektoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til ulv i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovilt i kommentarene til roviltforskriften § 3. Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

Vurdering av bestandssituasjon

Rovdata rapporterer årlig i samarbeid med Viltskadecenter i Sverige og Høgskolen i Innlandet, om bestandssituasjon for ulv i Skandinavia, figur 1. Det foreligger enda ikke bestandsstatusrapport for ulv i Skandinavia i 2020/2021. Dette vil bli rapporter i løpet av juni 2021.

Det er ikke rapportert endelige data etter sporingssesongen 2020/2021 enda, men Rovdata har 23. mars 2021 publisert en foreløpig statusrapport for ulv i Norge for vinteren 2020/2021. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2020 – 15. mars 2021, er dokumentert fem valpekull i helnorske revir, seks valpekull i grenserevir, og ett valpekull der det fortsatt gjenstår å avklare om de har tilhold på begge sider av riksgrensen eller om det er helnorsk. Alle de 12 valpekullene med tilhold helt eller delvis i Norge er registrert innenfor norsk ulvesone. Videre fremgår det av den foreløpige rapporten at det er påvist totalt 106 - 108 ulver i Norge, hvorav 24 ulver er registrert døde. To av de helnorske kullene er felt under lisensfelling, Aurskog og Kynna.

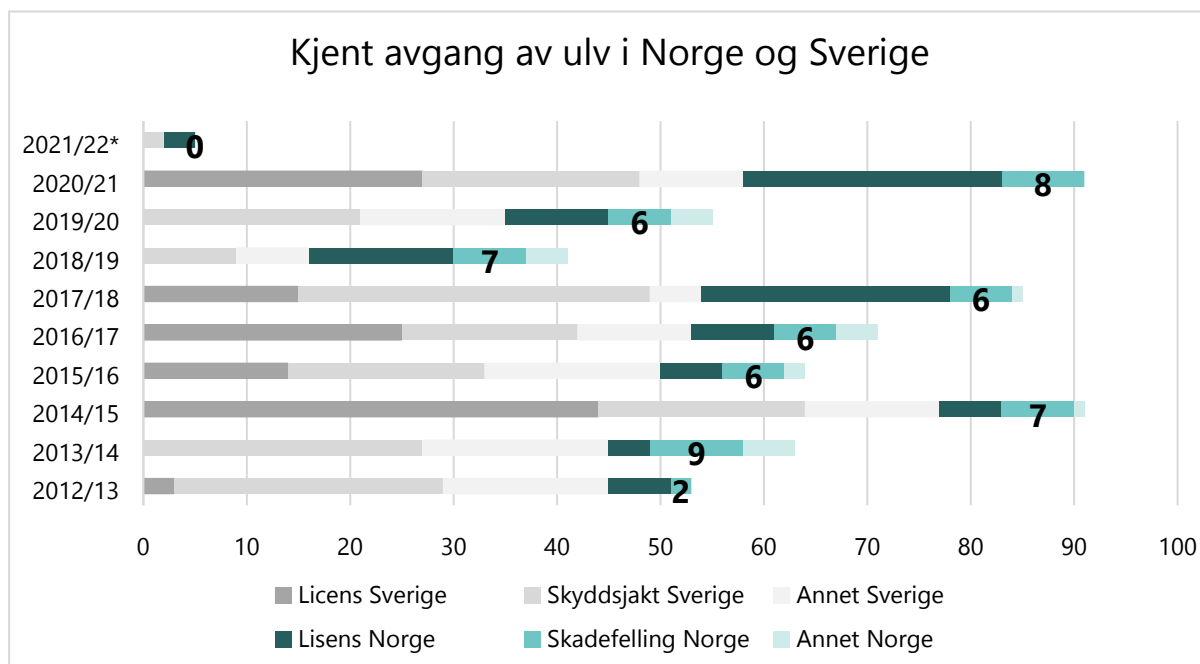
Figur 1. Utviklingen i ulvebestanden i Skandinavia og Norge, for perioden 1998/99 til og med 2019/20.

Utbredelsen av ulv i Norge er konsentrert til fylkene med ulvesone, dvs. Innlandet og Oslo og Viken. Kun to ulver er registrert med DNA utenfor disse fylkene, den siste vinter jf. foreløpig rapport fra Rovdata 23. mars. Dette gjelder ett individ i hvert av fylkene Rogaland og Vestland. Begge disse er ulvene er registrert felt på skadefelling i løpet av overvåkningssesongen. Det er gjort flere registreringer av ulv utenfor vedtatt ulvesone innenfor fylkene Innlandet og Viken.

Det er kjent at unglulv kan utvandre fra fødererir på vår/forsommer, og dette kan etter direktoratets vurdering medføre at det kan oppstå situasjoner som gir grunnlag for å tillate skadefelling i perioden vi nå går inn mot.

Avgang av ulv

Total kjent avgang av ulv for jaktåret 2020/2021 er 33 ulv i Norge og 58 i Sverige, noe som er en betydelig større avgang enn det som har vært tilfelle de siste sesongene (figur 2). Økningen i kjent avgang det siste jaktåret skyldes i hovedsak, at det har blitt åpnet for lisensjakt i Sverige vinteren 2020/2021, noe som ikke har vært tilfelle de foregående årene. Også på norsk side har flere dyr blitt tatt ut på lisensfelling i løpet av jaktåret 2020/2021, enn hva som har vært tilfelle de foregående årene. Det er for inneværende jaktår 2021/2022 (etter 1. april) foreløpig registrert avgang av fem ulver, tre dyr er felt på lisensfelling i Norge og to dyr er felt på skyddsjakt i Sverige.

Figur 2 Kjent avgang av ulv i Norge og Sverige, for jaktårene (1. april – 31. mars) fra og med 2012/2013 og frem til 23. april 2021. *foreløpige data for inneværende jaktår 2021/2022.

Det har årlig blitt felt ulv på skadefelling i Norge og de siste årene har omfanget vært mellom 2-9 individer per jaktår (1. april til og med 31. mars).

Genetisk verdifulle individer

Miljødirektoratet viser til avtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Miljødepartementet i Sverige av august 2011 om forvaltning av genetisk verdifulle individer. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling. Vi viser for øvrig til brev fra Klima- og miljødepartementet 24. april 2018 og vårt brev av 21. mai 2018.

Vurdering av skadepotensialet

I 2020 ble det erstattet 1409 sau og lam som drept av ulv i Norge, noe som utgjorde 9,6 % av det totale skadeomfanget på sau som ble erstattet som tapt til fredet rovvilt. Tapene fordeler seg svært ujevnt og er preget av at enkelte individer av ulv som tar seg inn i beiteområder for sau kan medføre betydelig skade. Hoveddelene av tapene skjer utenfor ulvesonen og det er streifende enkeltindivider av ulv som forårsaker det meste av tapet.

Andelen ulveskader på tamrein har over år vært relativt lavt, for reindriftsår 2019/2020 er det erstattet 134 rein som drept av ulv, hvorav 73 i Nord-Trøndelag reinbeiteområde og 61 i Sør-Trøndelag og Hedmark reinbeiteområde. Ulveskadene utgjorde 0,7 % av det totale erstatningsomfanget for tamrein som ble drept av fredet rovvilt i Norge. Det er for reindriftsåret 2020/2021 påvist i alt 15 tamrein drept av ulv. Disse er fordelt med 13 i Engerdal kommune, en i Bindal og en i Lierne kommune.

Miljødirektoratet har ved vurderingen av behovet for uttak særlig vektlagt skadehistorikken og skadepotensialet, samt de føringer som er lagt ved etablering av et forvaltningsområde for ynglende ulv (ulvesonen) som skal sikre en differensiert forvaltning av ulv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av ulv siste år.

Erfaringer fra tidligere år tilsier en rask forflytning av unge utvandrende ulver i perioden fra siste del av april og inn i sommerhalvåret. Prinsippet om geografisk differensiering innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lavere terskel for uttak av rovvilt. For å begrense skadeomfang på husdyr og/eller tamrein forvoldt av ulv vil uttak i en del tilfeller kunne være nødvendig.

Ut fra disse vurderingene og med tanke på rask iverksettelse, i de tilfeller når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, vedtar Miljødirektoratet en kvote for betinget skadefelling av ulv som Statsforvalterne kan iverksette etter eget tiltak eller etter søknad jf. rovviltforskriften § 9 og innenfor gitt kvote og tidsrom. Miljødirektoratet vurderer at et uttak 5 individer utenfor ulvesonen, ikke vil sette ulvebestandens overlevelse i fare.

Klagerett

Aktører med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Klagen bør begrunnes og gjøre rede for hvilke endringer som ønskes. Klagefristen er tre uker. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Rovviltnemnda i region 1

Postboks 8013 Dep

Postboks 8007 Dep

Postboks 59

0030 OSLO

0030 OSLO

4001 STAVANGER

Roviltnemnda i region 2	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 3	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 4	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 27.04.2021

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/14186

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak om uttak av jervetispe og valper fra kjent lokalitet i Ballangen, Narvik kommune 22. april 2021

1. Beslutning

Miljødirektoratet gir tillatelse til å felle jervetispe med valper på kjent lokalitet i Narvik kommune, rovviltregion 7, Nordland.

Vi stiller følgende vilkår til fellingen:

1. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for å gjennomføre fellingsforsøket i tråd med instruksen for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
2. SNO skal gjennomføre fellingsforsøket på kjent lokalitet i Narvik kommune. Totalt kan de felle 1 tispe og hennes valper.
3. Beslutningen gjelder i tidsrommet fra 22. til og med 25. april 2021.
4. Miljødirektoratet kan trekke tillatelsen tilbake.

Beslutningen er tatt etter naturmangfoldlovens § 18 tredje ledd og første ledd b), jf. §§ 7-12 og rovviltforskriften § 13. Du finner [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no.

[Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

2. Kort om bakgrunnen for saken

Jerven er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Stortingets rovviltforlik fra 2011 gir føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene. De regionale rovviltmyndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at det er et mål at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden for å forhindre skader på husdyr og tamrein. Ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid, kan på denne måten reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak

mener vi våre vedtak eller beslutninger om skadefelling av jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

Bestandssituasjonen og overvåkingen av jerv i region 7

Stortinget har fastsatt følgende bestandsmål for jerv, målt i årlige valpekull:

- Antall valpekull for landet: 39
- Antall valpekull for regionen: 10

Tall fra overvåkingen av jerv i regionen viser følgende:

- Påviste valpekull i 2020: 12
- Påviste valpekull i perioden 2018 – 2020: 11, 11 og 12
- Antall valpekull etter ekstraordinære uttak de siste tre årene: 11
- Påviste valpekull hittil i sesongen: 2. Erfaringen tilsier at dette tallet blir høyere innen overvåkingssesongen er over.

Skadesituasjonen og erstatninger for rovviltskader i region [x]

Statsforvalteren i Nordland utbetalte i 2020 erstatninger for 26 sau og 218 lam som tap til jerv i Narvik kommune.

Statsforvalteren i Nordland utbetalte også erstatning for 149 tamrein som tap til rovvilt i Frostisen reinbeitedistrikt i reindriftsåret 2019-2020. 32 prosent av dette ble erstattet som tap til jerv.

3. Miljødirektoratets vurderinger

De er i de siste tre årene (2018, 2019 og 2020 registrert 58, 62 og 63 valpekull av jerv i Norge. I samme periode er det tatt ut 3, 9 og 9 valpekull i ekstraordinære uttak, i tillegg til uttak i lisensfelling og skadefelling.

Vi har de siste årene dokumentert skader av jerv i Ballangen. 28 sau og 4 tamrein er påvist skadet eller drept av jerv siden 1. januar 2020 i Ballangen-området. Vi vurderer skadepotensialet på sau og tamrein som stort.

Lisensfelling har ikke vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og/eller redusere skadepotensialet for beitenæringen i enkelte områder av region 7.

Rovviltnemnda i region 7 vedtok en samlet lisensfellingskvote på 19 jerver i regionen. Totalt er det i løpet av vinterens lisensfellingsperiode felt 3 jerver i Narvik kommune.

Vi har lagt avgjørende vekt på skadehistorikken og skadepotensialet for sau og tamrein. I tillegg har vi lagt vekt på

- bestandssituasjonen for jerv i regionen
- den geografiske differensieringen av prioriterte beiteområder og forvaltningsområdet for jerv nedfelt i forvaltningsplanen
- rovviltnemndas årlige prioritering av aktuelle områder for uttak
- den nasjonale bestandsstatusen for jerv

Vi har vurdert prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven. Vi legger til grunn at de regionale rovviltnemndene har ivaretatt hensynene i naturmangfoldloven § 12.

Vi mener at uttaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse. Det vil heller ikke komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv.

Vi mener det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning enn et ekstraordinært uttak av jerv i 2021.

SNO må til enhver tid vurdere fellingsforsøket ut fra gjeldende smittesituasjon, herunder HMS-hensyn og nasjonale, regionale og kommunale føringer i forhold til Covid-19, og ledelsen vurdere når og om oppdraget er gjennomførbart.

4. Klagerett

Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Berørte i saken mottar kopi av dette brevet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn

Postboks 5672 Sluppen

7485

TRONDHEIM

Vedlegg

1 Grunnlag for skadefelling av jerv våren 2021

Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2021

1. Bakgrunn

Alle partiene på Stortinget inngikk i 2011 et rovviltforlik¹ som gir føringer for forvaltningen av rovvilt i Norge. Den todelte målsettingen i forliket, som vektlegger både rovviltbestandens overlevelse og hensynet til levedyktige beitenæringer, er det grunnleggende prinsippet i forvaltningen.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige kull av jerv med delmål fordelt på fem av de åtte rovviltregionene². (Se tabell 1.) De regionale rovviltnemndene har i sine forvaltningsplaner for rovvilt lagt grunnlaget for en geografisk differensiert forvaltning innenfor regionene, med prioriterte jerveområder og prioriterte beiteområder.

Det går fram av rovviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden, og at ekstraordinære uttak av valpekull av jerv over tid skal reduseres til et minimum. Med ekstraordinære uttak mener vi våre vedtak eller beslutninger om å felle jerv, som Statens naturoppsyn gjennomfører i tråd med fellingsinstruksen.

[Naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) utgjør de juridiske rammene for vedtakene våre om skadefelling (Lovdata.no). [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene våre.

2. Miljødirektoratets vurdering av skadesituasjonen i 2021

Jerven er fredet etter naturmangfoldloven. Unntaksbestemmelsene i lovens § 18 første ledd b) gjør det likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Et generelt vilkår for en fellingstillatelse, er at den ikke er til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet konstaterer at lisensfelling som virkemiddel for å redusere skader av jerv i enkelte områder ikke har gitt resultatene vi ønsker. Vi vurderer det derfor som nødvendig å gjennomføre ekstraordinære uttak i løpet av vinteren og våren 2021. Disse blir primært gjennomført i prioriterte beiteområder som i langvarig tid har hatt skader på sau og/eller tamrein.

¹ [Rovviltforliket](#) (Stortinget.no)

² [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#) (Regjeringen.no)

Vi legger følgende til grunn for vurderingene våre: føringene i de regionale forvaltningsplanene og den differensierte forvaltningen av jerv; vurderinger av bestandstall og fellingen av jerv de siste årene (se punkt 4); skadehistorikken/skadepotensialet i de ulike områdene (se punkt 5). Prioriteringene kan endres etter hvert på bakgrunn av resultater fra det pågående overvåkingsarbeidet.

3. Om overvåkingen av jerv i Skandinavia

Offentlige vedtak som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om artenes bestandssituasjon, hva som påvirker bestanden og effekten av påvirkningene. Vi er derfor avhengige av gode bestandstall for å følge opp rovviltpolitikken.

Rovdata har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet i Norge, som er en del av den felles skandinaviske overvåkingen. Miljødirektoratet og Naturvårdsverket har utarbeidet felles retningslinjer og metodikk for overvåkingen av jerv. Rovdata har ansvaret for å formidle, drifte og utvikle nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt og er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Som en del av arbeidet med ett, felles overvåkningsprogram for rovvilt i Skandinavia, leverer Rovdata bestandsstatusrapporter for Norge og samlet for Norge og Sverige. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv i Norge er 1. oktober hvert år.

4. Bestandssituasjonen for jerv i 2021

Fellesrapporten "Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 3-2020" (Mattisson m.fl. 2020) gir den siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i Skandinavia, fordelt mellom Norge og Sverige. Den gir også et bestandsestimat basert på registreringene av kull i begge landene.

Det ble i 2020 påvist 164 valpekull av jerv: 101 i Sverige og 63 i Norge. Den skandinaviske jervebestanden i 2020 beregnes til 1 069 jerv som er ett år eller eldre. Anslagsvis 382 av disse jervene holder til i Norge. Årets bestandsestimat er litt høyere enn i fjor for Skandinavia som helhet (5,5 %), med en registrert økning på 14 % i Norge og 1 % i Sverige, sammenliknet med 2019.

NINA-rapport 1874 gir den siste oversikten over verifiserte valpekull av jerv i hver region, og for hele landet. I årene 2018-2020 ble det registrert henholdsvis 58, 62 og 63 kull på landsbasis. Vi konstaterer at tallet på kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv, når vi ser på bruttotall kull. Av de 63 registrerte kullene i 2020 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto tall før beitesesongen 2020 var 54 kull. I tillegg til hiuttak av 21 valper, ble det felt 34 jerver på skadefelling i perioden 10. september 2019 til 9. september 2020.

Vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Rovdata vurderer den genetiske situasjonen for jerv i Sør-Norge som utfordrende, på grunn av liten utveksling av individer fra nordøst til områdene vest for Østerdalen. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastning.

Tabell 1 (hentet fra NINA Rapport 1874). Antall registrerte ynglinger i perioden 2018-2020 og et bestandsestimat på antall jerv ett år og eldre i Norge. Region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder); region 2 (Aust-Agder, Vestfold og Telemark og Buskerud); region 3 (Oppland); region 4 (Østfold, Oslo og Akershus); region 5 (Hedmark); region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag); region 7 (Nordland); region 8 (Troms og Finnmark).

Forvaltningsregion	Nasjonalt bestandsmål	2018	2019	2020	Gjennomsnitt	Antall jerv
1	-	1	0	0	0,3	2,1
2	-	0	0	0	0	-
3	4	4	8	8	6,7	41,8
4	-	0	0	0	0	-
5	5	15	12	8	11,7	73,1
6	10	17	18	17	17,3	108,6
7	10	11	11	12	11,3	71,0
8*	10 (3)	10 (4)	13 (5)	18 (7)	13,7	85,6
Sum	39	58	62	63	61	382,2

* tallene i parentes angir valpekull av jerv i Finnmark fylke. Antall kull inkluderer ev. hiuttak som er gjennomført i perioden.

I den norske lisensfellingsperioden for jerv, 10. september 2019-15. februar 2020, ble det til sammen felt 72 dyr av en samlet kvote på 120 jerv. Av disse ble 21 felt på skadefelling, men belastet lisensfellingkvoten. Tabell 2 viser det samlede antallet felte dyr i perioden 10. september 2019-9. september 2020. Det har hittil i liten grad blitt åpnet for lisensfelling av jerv i Sverige, men årlig skjer det enkelte tilfeller av skadefelling. I tilsvarende periode ble det registrert 31 døde jerver, de fleste felt på skadefelling, i Sverige.

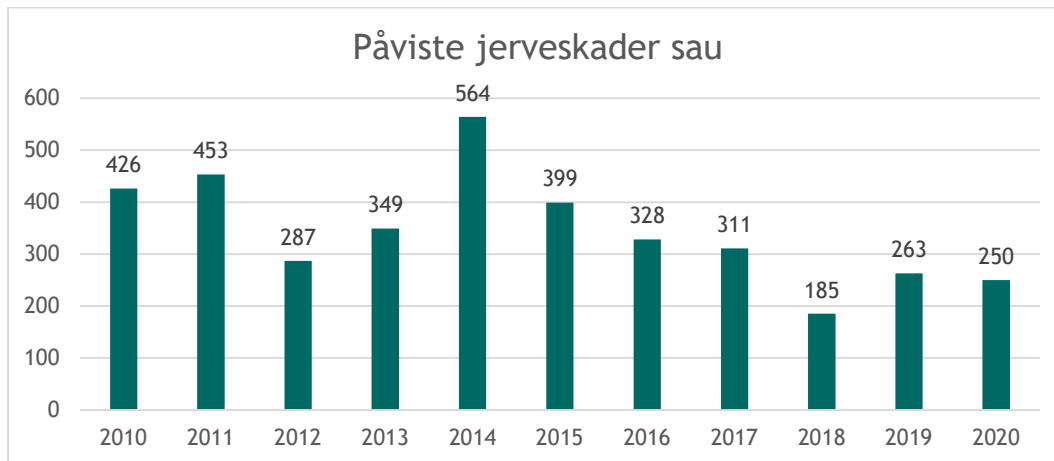
Tabell 2. Kvoter og felte jerv i Norge 10. september 2019-9. september 2020

Forvaltningsregion	Kvoter lisensfelling	Belastet lisenskvote	Skadefelling 16. februar - 9. september 2020
Region 1 - Vestlandet	8	-	1
Region 2 - Sør-Norge	2	-	0
Region 3 - Oppland	10	8	5
Region 4 - Oslo, Akershus, Østfold	-	-	0
Region 5 - Hedmark	22	18	6
Region 6 - Midt-Norge	28	24	7
Region 7 - Nordland	16	6	6
Region 8 - Troms og Finnmark	34	16	16
Totalt	120	72	41

5. Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

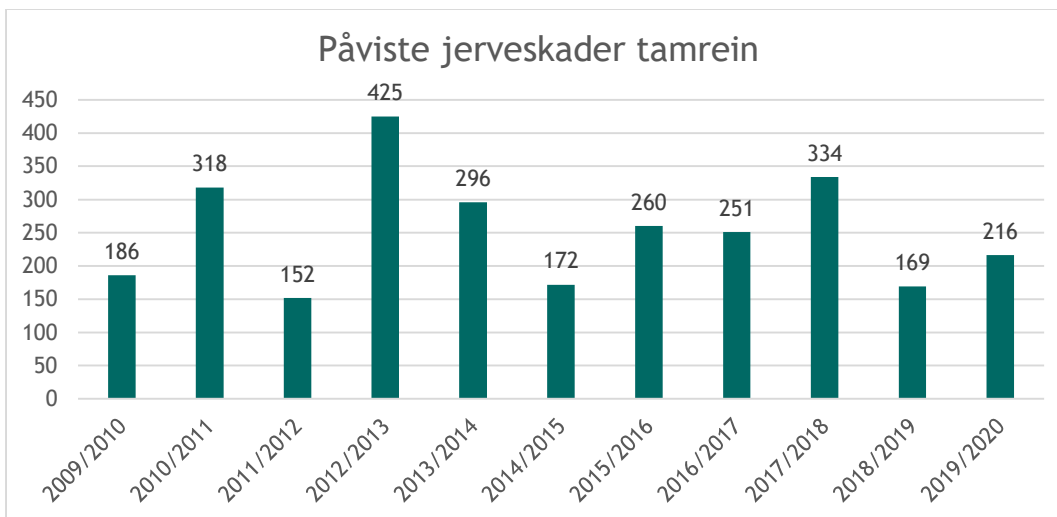
Alle kadaver av sau og tamrein som meldes inn til Statens naturoppsyn blir undersøkt og lagret i Rovbase og utgjør grunnlaget for å utbetale erstatning for tap av husdyr til rovvilt.

Tallene for påviste tap av sau til jerv siste ti årene (Fig. 1) viser at skadene i beitesesongen 2020 var relativt lavt for landet sett under ett. 2014 representerte et toppår i dokumenterte skader av jerv på sau, men dette har minsket de siste årene. Andelen jerveskader av de samlede påviste rovviltskadene på sau og lam har i snitt ligget på rundt 20 %.

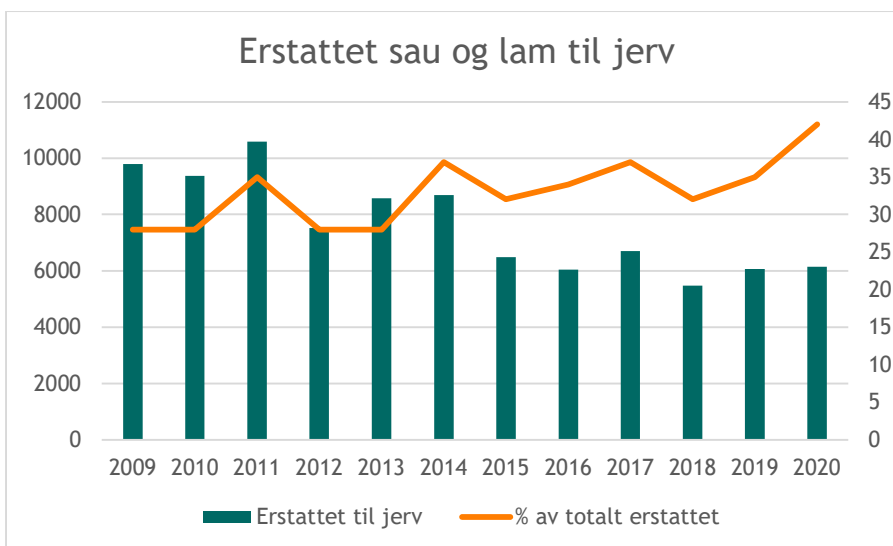
Figur 1. Påviste skader på sau forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge perioden 2010-2020. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr. 2020-tallene omfatter skade fram til 9. desember 2020.

Beitesesongen 2012/2013 representerte et toppår for påviste skader av jerv på tamrein, mens de siste årene har vært på rundt gjennomsnittet for 10-års perioden. Jerv var i 2019/2020 årsaken til 29 % av alle de påviste tapene av tamrein til rovvilt.

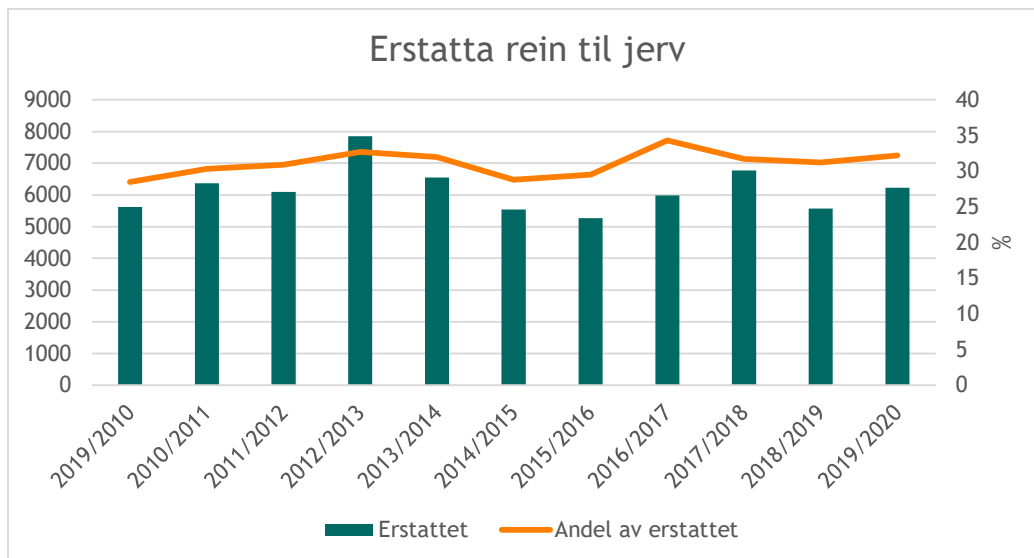
Figur 2. Påviste skader på tamrein forårsaket av jerv (vurderingskategoriene "dokumentert" og "antatt sikker") i Norge reindriftsårene 2009/2010-2019/2020. Tallene inkluderer skadde, ikke avlivede dyr.

Utbetalte erstatninger for sau og lam til jerv har gått ned de siste ti årene (Fig. 3), mens andelen jerveskader av den samlede erstatningen til rovvilt har vært svakt stigende. For beitesesongen 2020 ble det utbetalt erstatning for 6 146 sau og lam som tapt til jerv, noe som utgjør 42 % av den samlede rovvilterstatningen.

Figur 3. Sau og lam erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av sau og lam til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2009-2020.

Andelen tamrein erstattet som tapt til jerv har vært relativt konstant siste ti årene (Fig. 4). For reindriftsåret 2019/2020 ble det erstattet 6 228 tamrein som tapt til jerv, noe som utgjør 32 % av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

Figur 4. Tamrein erstattet som tapt til jerv (tall på venstre akse) og andelen jerv av samlet erstatning av tamrein til rovvilt (i prosent, høyre akse) i Norge årene 2009/2010-2019/2020.

Fra: post@miljodir.no[post@miljodir.no]
Sendt: 27.04.2021 13:25:17
Til: Postmottak SFNO
Tittel: Oversendelse av brev fra Miljødirektoratet (Transmission of letter)

Vår ref 2020/14186

Vedlagt følger brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Attached is a letter from the Norwegian Environment Agency. The letter is sent electronically without a signature and should be considered as an original document. Paper documents will not be forwarded.

If you have official responses and inquiries, please send it to the Norwegian Environment Agency post@miljodir.no

Vennlig hilsen

Anders Braa | seniorrådgiver

e-post: Anders.Braa@miljodir.no

Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt
v/ Nils Johan Kappfjell
Bjørhusdalsveien 94
7890 Namsskogan

Statsforvalteren
Miljøvern avdelingen
v/ Øyvind Skogstad

Krav om uttak av jerv.

Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt viser atter en gang til de store utfordringene distriktet vårt opplever i forhold til jerv.

Mandag 3.mai ble det gjort flere observasjoner av rovvilt i reinbeitedistriktet..

Jervaktivitet

Ved Navnlausa (Årraguevtele), Grane kommune - spor
Kappfjellet, Grane kommune - synsobservasjoner
3 jerv ved Løvlitjonna i Bindal - 2 ble observert

I tillegg til jervobservasjonene ble det sett ferske **gaupespor** i Mellingsdalen, samt daglige observasjoner av **ørn** i beiteområdene.

Da hovedflokken nå beiter i områdene Mellingsdal-Dunfjellet-Holmvassdal-Frøyningsdalen, ser vi det som gunstig å kunne foreta et uttak i de vestre områdene.

Distriktet krever nå at rovvilt situasjonen i vårt distrikt blir tatt på alvor, og at det faktisk blir iverksatt tiltak som kan avgrense de store tapene.

Ber om snarlig tilbakemelding.

Bjørhusdal 05.05.2021

Nils Johan Kappfjell
leder

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 Trondheim

Deres ref:
Vår ref: 492/2021-333.2
Sted: Trondheim
Dato: 18.05.2021

Bestandsstatus gaupe, jerv, ulv og bjørn fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt

I Forskrift om forvaltning av rovvilt heter det i §3: "Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene."

I brev mottatt fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) datert 20. mai 2005 heter det: "Det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt skal angi antall årlige ynglinger av rovvilt det enkelte år. For jerv og gaupe oppgis også antall årlige ynglinger som et gjennomsnitt av antall ynglinger de foregående tre år. Dette tallet angir måloppnåelse i den enkelte region. Direktoratet ber om att tall for gjennomsnittlig antall årlige ynglinger av jerv og gaupe i rovviltregionene oppgis som heltall. Der gjennomsnittet for disse tre år ikke er heltall, bes nyttet vanlige avrundingsregler for å angi antall ynglinger samlet for treårsperioden."

Antall årlige ynglinger som er påvist gjennom det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt oppsummeres her for den enkelte art.

Gaupe

Bestandsstatus for gaupe er hentet fra Rovdata - NINA Rapport 1846 "Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020".

Familiegrupper av gaupe før jakt						
Forvaltnings- region	Nasjonalt bestandsmål	2018 ¹	2019 ²	2020 ³	Gjennomsnitt	Avrundet til heltall (ref. DN 20.05.2005)
1	-	0	0	0	0	0
2	12	15	15	16	15,3	15
3	5	6	7	5	6	6
4	6	1,25	1	0,5	0,9	1
5	10	7,25	6	8	7,1	7
6	12	15,5	15,5	15	15,3	15
7	10	8,5	5,5	11	8,3	8
8*	10(4)	4(1)	5(1)	11(3)	6,7(1,7)	7(2)
Sum	65	57,5	55	66,5	59,7	60

* Tallene i parentes angir ynglinger i Finnmark fylke.

¹ 2018

Region 2 deler to ynglinger av gaupe med region 3. Disse er delt mellom regionene.

Region 4 deler to ynglinger av gaupe med region 5. Disse er delt mellom regionene. Den ene av disse ynglingene er i tillegg delt med Sverige.

Region 6 deler en yngling av gaupe med region 7. Denne er delt mellom regionene.

Region 4 og 6 deler hhv. en og to ynglinger med Sverige. Disse er delt mellom landene.

² 2019

Region 4 deler en yngling av gaupe med region 5. Denne er delt mellom regionene.

Region 4, 5, 6 og 7 deler alle en yngling med Sverige. Disse er delt mellom landene.

³ 2020

Region 6 deler en yngling av gaupe med region 7. Denne er delt mellom regionene.

Region 4, 6 og 7 deler alle en yngling med Sverige. Disse er delt mellom landene.

Region 8 deler en yngling med Finland. Denne regnes som 1 i Norge.

Jerv

Bestandsstatus for jerv er hentet fra Rovdata - NINA Rapport 1874 "Yngleregistrering av jerv i Norge i 2020", med korrigeringer gitt i brev 01/2021-642.34 til Miljødirektoratet datert 12.01.2021 - «Endra tal for ynglingar av jerv i region 3 og 5 i 2020».

Ynglinger av jerv		2018	2019	2020	Gjennomsnitt	Avrundet til heltall (ref. DN 20.05.2005)
Forvaltnings- region	Nasjonalt bestandsmål					
1	-	1 ²	0	0	0,3	0
2	-	0	0	0	0	0
3	4	4	8 ²	7 ¹⁰	6,3	6
4	-	0	0	0	0	0
5	5	15 ²	12	9 ⁹	12	12
6	10	17 ³	18 ^{5,6,7}	17 ^{6,8}	17,3	17
7	10	11	11	12 ²	11,3	11
8*	10(3)	10(4)	13(5) ^{1,5}	18(7) ⁴	13,7(5,3)	14(5)
Sum	39	58	62	63	61	61

* Tallene i parentes angir ynglinger i Finnmark fylke.

¹ Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor tise og tre unger er avlivet.

² Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor tise og to unger er avlivet.

³ Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor en unge er avlivet.

⁴ Inkludert tre dokumenterte ynglelokalitet hvor tise og to unger er avlivet.

⁵ Inkludert to dokumenterte ynglelokaliteter hvor tise og to unger er avlivet i begge lokalitetene

⁶ Inkludert to dokumenterte ynglelokaliteter hvor to unger er avlivet i begge lokalitetene.

⁷ Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor tise og en unge er avlivet.

⁸ Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor tre unger er avlivet.

⁹ Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor to unger er avlivet.

¹⁰ Inkludert en dokumentert ynglelokalitet hvor tise og fire unger er avlivet.

Tabellen under viser antallet ynglinger når alle "hiuttakene" er trukket fra, hvor tise og/eller valp(er) er avlivet.

Ynglinger av jerv		2018	2019	2020	Gjennomsnitt	Avrundet til heltall (ref. DN 20.05.2005)
Forvaltnings- region	Nasjonalt bestandsmål					
1	-	0	0	0	0	0
2	-	0	0	0	0	0
3	4	4	7	6	5,7	6
4	-	0	0	0	0	0
5	5	14	12	8	11,3	11
6	10	16	13	14	14,3	14
7	10	11	11	11	11	11
8	10	10	10	15	11,7	12
Sum	39	55	53	54	54	54

Brunbjørn

Metodikken med å påvise binner med årsunger i felt har over mange år vist seg å være dårlig egnet. Kun i noen veldig få tilfeller har det vært mulig å verifisere at det var årsunger. I de aller fleste tilfeller har en ikke kunnet verifisere alder på ungene, eller en har kunnet verifisere at det som var meldt som årsunger ikke var årsunger. Selv for erfarent og trent personell kan det være svært vanskelig å skille årsunger fra fjorårsunger. Observasjonsmaterialet er av naturlige årsaker også ofte av dårlig kvalitet, eksempelvis foto av dyr fra langt hold, foto av utydelige sporavtrykk og innmeldinger av synsobservasjoner som ikke lar seg verifisere. Av denne årsak blir derfor sannsynlig antall årlige kull med bjørnunger beregnet, basert på den løpende innsamling og DNA analyse av biologisk materiale fra bjørn i Norge.

Bestandsstatus for brunbjørn er hentet fra Rovdata - NINA Rapport 1986 "Populasjonsovervåking av brunbjørn. DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2020".

Hunnbjørner påvist ved DNA analyse i 2020: Totalt ble det i løpet av 2020 samlet prøver fra 65 hunnbjørner i Norge. Disse fordelte seg med 28 hunnbjørner i forvaltningsregion 8 (24 i tidligere Finnmark og 4 i tidligere Troms), 17 i region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) og 20 i region 5 (Hedmark).

Beregning av binner med årsunger i 2020: Det skandinaviske bjørneprosjektet har utviklet en metode til å beregne antall kull med bjørnunger født det enkelte år, basert på den løpende innsamling og DNA analyse av biologisk materiale fra bjørn i Norge (Bischof og Swenson 2010: "Estimating the number of annual reproductions based on the number of female brown bears documented in Norway in 2008 and 2009").

Modellen anslår at det ble født mellom fire og fjorten kull, men at det mest sannsynlig ble født ni (8,5) kull i Norge i 2020. Beregningene viser at det trolig ble født 2,5 kull i rovviltregion 8 (Troms og Finnmark), 2,9 kull i region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag), og 3,1 kull i region 5 (Hedmark).

Årskull av brunbjørn			
Forvaltnings- region	Nasjonalt bestandsmål	Status 2020	Avrundet til heltall (ref. DN 20.05.2005)
1	-	0	0
2	-	0	0
3	-	0	0
4	-	0	0
5	3	3,1	3
6	3	2,9	3
7	1	0	0
8	6	2,5	3
Sum	13	8,5	9

Ulv

Data på bestandsstatus for ulv er hentet fra «Ulv i Norge pr. 31. mars 2021 - Foreløpige konklusjoner fra bestandsovervåking vinteren 2020-2021», Rapport 4 fra Høgskolen i Innlandet, datert 11. mai 2021 (referanse 17/02289).

Rapporten viser at det i løpet av registreringssesongen vinteren 2020-2021 (1. oktober – 31. mars) ble bekreftet fem ynglinger av ulv i helnorske revir og sju i grenserevir i 2020. Tilsvarende antall ynglinger i 2019 var henholdsvis seks og fem. Når Stortingets beregning av bestandsmål for ynglende ulv legges til grunn, der yngling i grenserevir er satt til 0,5, er antall ynglinger av ulv i Norge 8,5 valpekull i 2020.

REVIR	FYLKE/LÄN	Kull i 2020
Hornmoen	Innlandet	Ja
Bograngen	Innlandet	Ja
Kynna	Innlandet	Ja
Mangen	Viken/Innlandet	Ja
Aurskog	Viken	Ja
Ulvåa	Innlandet/Värmland	Ja
Varåa	Innlandet/Värmland	Ja
Juvberget	Värmland/Innlandet	Ja
Kockohonka	Innlandet/Värmland	Ja
Kymmen	Värmland/Innlandet	Ja
Rømskog	Viken/Värmland	Ja
Boksjø	Viken/V Götaland	Ja

Valpekull er i 2020 påvist i de helnorske revirene Hornmoen, Bograngen, Kynna, Mangen og Aurskog, samt i grenserevirene Ulvåa, Varåa, Juvberget, Kockohonka, Kymmen, Rømskog og Boksjø.

Med hilsen

Henrik Brøseth

Henrik Brøseth
Fagansvarlig – Rovdata

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt
v/Nils Johan Kappfjell, Bjørhusdalsveien 94
7890 NAMSSKOGAN

Trondheim, 20.05.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/4468

Saksbehandler:
Anders Braa

Avslag på søknad om uttak av bjørn i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt

Vi viser til søknad fra Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt ved Nils Johan Kappfjell datert 24. april 2021. Søknaden ble videresendt av Statsforvalteren i Nordland 26. april 2021.

Vedtak

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, avslår Miljødirektoratet søknad om skadefelling av bjørn Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt.

Du kan finne [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#) i sin helhet på Lovdata.no. [Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#) (Stortinget.no) ligger også til grunn for vurderingene.

Kort om bakgrunnen for saken

Statens naturoppsyn har dokumentert forekomst av bjørn i kalvingsområdet for reinbeitedistriktet i Bindal kommune 23. april i år.

Reinbeitedistriktet viser til at de er utsatt for tap til flere arter rovdyr. Siste vinter har distriktet flyttet reinflokken så langt vest i distriktet som mulig for å unngå rovvilttap.

Reinbeitedistriktet ber om at bjørnen felles eller fjernes innen utgangen av april. Etter 1. mai er simlene sårbare på grunn av kalving.

Det er ikke påvist noen skade påført av bjørn på bufe eller tamrein i rovviltregion 7 så langt i 2021. Det er ikke påvist skade fra bjørn på bufe eller tamrein innenfor reinbeitedistriktet i 2020.

Miljødirektoratets vurderinger

Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen setter de overordnede rammebetingelsene for uttak av rovvilt, og Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av disse bestemmelsene. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder

adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsene fra konvensjonen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein, eller for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltregion 7 har nasjonalt mål om 1 årlig ungekull av bjørn. Rovdata sin rapport om status for bjørnebestanden i landet viser at det var 0 ynglinger av bjørn i 2020 og bare 3 identifiserte individer fra DNA-analyse. Rovviltregion 7 Nordland har ikke tidligere påvist mange bjørner og har ikke oppnådd det regionale bestandsmålet. Bestandsmålet for Norge er 13 årlige ynglinger av bjørn. Bjørnebestanden har ligget langt under dette målet de siste 10 årene, og Rovdata rapporterer om 8,5 ynglinger i landet i 2020.

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen i den geografisk differensierte rovviltforvaltningen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller mellom forvaltningsområder for rovvilt og prioriterte beiteområder. Det skal praktiseres en høyere terskel for tillatelse til uttak av rovvilt innenfor forvaltningsområdene versus områdene som er avsatt som beiteprioriterte. De aktuelle områdene er i beiteprioritert område, men forvaltningsplanen for Nordland inneholder ikke forvaltningsområder for bjørn som i tilstrekkelig grad tilfredsstiller behovet for det forvaltningsmålet som er fastsatt for regionen. Det betyr at terskelen for felling blir høyere utenfor forvaltningsområdene enn det ville vært med velfungerende forvaltningsområde for bjørn.

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et sentralt element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av bjørn, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne vurderes.

Søknaden om skadefelling fra reinbeitedistriktet er begrunnet ut fra forebyggende hensyn med henvisning til skadepotensialet som bjørn har ved å oppholde seg i områdene der den nå er observert. Miljødirektoratet har vurdert situasjonen fortløpende siden bjørnen ble observert første gang 23. april. Siste gang bjørnen ble påvist var 27. april. Det er ikke påvist skader på tamrein som skyldes bjørn, verken i år eller i 2020.

Vi finner ikke grunnlag for å iverksette skadefelling kun basert på potensialet for fremtidig skader. Denne vurderingen understøttes også av at det ikke ble påvist noen skader av bjørn i det aktuelle området forrige beitesesong. Bjørnen er ikke observert siden 27. april, og det foreligger derfor ikke grunnlag for å iverksette skadefelling.

Etter en samlet vurdering finner Miljødirektoratet ikke grunnlag for å iverksette skadefelling av bjørn i det aktuelle området på nåværende tidspunkt.

Klagerett

Du/dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er tre uker fra du/dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	Bodø
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK